

Sygn. akt IV P 411/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2014 roku

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy w Białej Podlaskiej

w składzie:

Przewodniczący: SSR Waldemar Bańka	
Ławnicy: Agnieszka Zasadzka Beata Żuk - Pietrzak	
Protokolant: p. o. protokolanta Magdalena Zazula	

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2014 roku w Białej Podlaskiej na rozprawie

sprawy z powództwa I. H.

przeciwko Zespołowi (...) w K.

o ustalenie istnienia stosunku pracy i przywrócenie do pracy

I. ustala, że powódka I. H. pozostaje z pozwanym Zespołem (...) w K., od dnia 10 września 2000 roku, w stosunku pracy, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze 1/2 etatu,

II. przywraca powódkę I. H. do pracy w Zespole (...) w K. na warunkach określonych w umowie o pracę z dnia 8 października 2012 roku, tj. w wymiarze 1/2 etatu i z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 1.153 (tysiąc sto pięćdziesiąt trzy) złote – brutto,

III. zasądza od pozwanego Zespołu (...) w K. na rzecz powódki I. H. kwotę 137 (sto trzydzieści siedem) złotych, tytułem kosztów procesu,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego Zespołu (...) w K. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej) kwotę 692 (sześćset dziewięćdziesiąt dwa) złote, tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona z mocy ustawy.

Sygn. akt IV P 411/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 września 2013 roku (data wpływu), pełnomocnik I. H. wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy pomiędzy powódką a pozwanym Zespołem (...) w K., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, przywrócenia jej do pracy oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał okres zatrudnienia powódki w pozwanej placówce oraz ilość i rodzaj umów, które były z nią zawierane. Przytoczył zapisy Karty Nauczyciela określające zasady zatrudniania nauczycieli mianowanych. Wyjaśnił, że powódka nie domagała się zawarcia umowy właściwej z punktu widzenia Karty Nauczyciela, gdyż ciągłość zatrudnienia była zachowana. Wskazał, iż brak jest podstaw do zastosowania wobec powódki art. 10 Karty Nauczyciela, gdyż nie zachodziła potrzeba zastępstwa nieobecnego nauczyciela. Stwierdził, że nie miała miejsca również inna przesłanka, pozwalająca zatrudnić nauczyciela mianowanego na czas określony, tj. potrzeba wynikająca z organizacji nauczania. Podniósł, że zatrudnienie powódki w pozwanej placówce trwało nieprzerwanie od 1998 roku, a więc przez 15 lat. Powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Pozwany powództwa nie uznał, wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał dotychczasowy przebieg zatrudnienia powódki w pozwanej szkole. Podniósł, iż I. H. nigdy nie zwróciła się z wnioskiem o zawarcie umowy na czas nieokreślony. Wskazał, że gdyby taka propozycja ze strony powódki padła, taka umowa zostałaby zawarta. Podniósł, iż dnia 5 kwietnia 2012 roku zostało wydane Zarządzenie Nr(...)Wójta Gminy K., na podstawie którego miały być opracowywane arkusze organizacyjne na kolejne lata szkolne. Wyjaśnił, że w roku szkolnym 2013/2014 nie uwzględniono powódki w planie organizacyjnym pozwanej szkoły. Podniósł, że powódka złożyła wniosek o zatrudnienie jej w wymiarze 1/2 etatu w świetlicy szkolnej. Wskazał, że dyrektor pozwanej przekazał organowi prowadzącemu projekt arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2013/2014 oraz prośbę o zatrudnienie powódki na dotychczasowym stanowisku. Podniósł, iż we wrześniu powódka zgłosiła gotowość do pracy, jednakże organ prowadzący nie wyraził zgody na jej zatrudnienie.

W toku postępowania strony podtrzymały zajęte stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka I. H. została zatrudniona w pozwanym zespole od dnia 1 września 1987 roku/a. o. cz. B, k. 2/. Z dniem 31 sierpnia 1998 r. umowa o pracę z powódką uległa rozwiązaniu w związku z jej przejściem na rentę inwalidzką/tamże - k. 13/. Od dnia 1 września 1998 r. I. H. została zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony, tj. do dnia 31 sierpnia 1999 roku, w wymiarze 9/18 etatu /kopia umowy – k. 7/. Od dnia 1 września 1999 roku do dnia 31 sierpnia 2012 roku, powódka była zatrudniana w pozwanym zespole na podstawie kolejnych umów na czas określony, na okres jednego roku /kopie umów – k. 9 – 27/.

Od dnia 10 września 2000 roku powódka legitymuje się stopniem awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. Ukończyła studia wyższe zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym /kopia aktu mianowania – k. 6/.

W dniu 5 kwietnia 2012 roku zostało wydane Zarządzenie Nr (...) Wójta Gminy K. – w sprawie ustalenia założeń do opracowania arkuszy organizacji Zespołu (...) prowadzonych przez Gminę K. na rok szkolny 2012/2013 oraz załącznik nr (...) do tego zarządzenia, z którego wynikało m.in., że w pierwszej kolejności winni być zatrudniani nauczyciele o pełnych kwalifikacjach określonych w przepisach prawa oświatowego z gminnych samorządowych placówek oświatowych, którzy wcześniej utracili pracę, w wyniku zmian organizacyjnych lub likwidacji placówki; nauczyciele, którzy powinni uzupełniać godziny brakujące do obowiązującego pensum godzin; absolwenci szkół z pełnymi kwalifikacjami po uzgodnieniu z organem prowadzącym. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, po uzyskaniu zgody organu prowadzącego i po wyczerpaniu wszelkich innych możliwości pozyskania nauczyciela z kwalifikacjami lub absolwenta, dopuszczalne było zatrudnienie na czas określony emeryta lub rencisty.

W arkuszu organizacyjnym na rok szkolny 2012/2013, w związku z wprowadzeniem w życie tego zarządzenia, powódka nie została uwzględniona, a dotychczas przydzielane jej godziny świetlicowe nie zostały rozdysponowane na innych nauczycieli /kopia arkusza na rok szkolny 2012/2013 – k. 84/.

Pismem z dnia 1 czerwca 2012 roku Wójt Gminy K. poinformował dyrektora pozwanego zespołu, iż przedłożony projekt arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2012/2013, nie może zostać podpisany ponieważ nie spełnia wymagań określonych w Zarządzeniu Nr (...) Wójta Gminy K. /kopia pisma – k. 54/.

Pismem z dnia 29 sierpnia 2012 roku dyrektor pozwanego zwrócił się do Wójta Gminy K. o wyrażenie zgody na zatrudnienie w roku szkolnym 2012/2013, I. H. – nauczyciela rencisty, w wymiarze 1/2 etatu w świetlicy szkolnej / kopia pisma – k. 53/.

W odpowiedzi z dnia 13 września 2012 roku, Wójt Gminy K. nie zaakceptował wniosku dyrektora pozwanego /kopia pisma – k. 52/.

Pismem z dnia 5 października 2012 roku dyrektor pozwanego przedstawił wójtowi aneks nr (...) do arkusza organizacyjnego placówki na rok szkolny 2012/2013, zawierający zmiany organizacyjne spowodowane rezygnacją z zatrudnienia w placówce nauczycielki języka angielskiego oraz przejściem innej nauczycielki na emeryturę/kopia pisma – k. 48/. Zgodnie z jego treścią powódce zostały przydzielone godziny świetlicowe w wymiarze 13/26, od dnia 8 października 2012 r. /kopia aneksu – k. 49 – 51/. W efekcie dyrektor zawarł z powódką umowę na czas określony, tj. do 28 czerwca 2013 r., w wymiarze 13/26 etatu, za wynagrodzeniem zasadniczym 1.153 złote/kopia – k. 27 – 27v/.

W arkuszu organizacyjnym na rok szkolny 2013/2014 powódka ponownie nie została uwzględniona/kopia arkusza na rok szkolny 2013/2014 – k. 84/.

Pismem z dnia 13 maja 2013 roku powódka zwróciła się do dyrektora pozwanego zespołu z prośbą o zatrudnienie jej w wymiarze 1/2 etatu w świetlicy szkolnej w roku szkolnym 2013/2014 /kopia pisma – k. 46/.

W odpowiedzi dyrektor pozwanego pismem z dnia 27 maja 2013 roku, poinformował powódkę, że zgodnie z zarządzeniem Nr (...) Wójta Gminy K. z dnia 2 maja 2013 roku, przekazał organowi prowadzącemu projekt arkusza organizacji na rok szkolny 2013/2014, w którym wskazał nieobsadzonych 14 godzin świetlicowych /kopia pisma – k. 45/.

Pismem z dnia 29 sierpnia 2013 roku dyrektor pozwanego zwrócił się do Wójta Gminy K. z prośbą o rozważenie możliwości zatrudnienia powódki w wymiarze 1/2 etatu /kopia pisma – k. 44/.

W piśmie z dnia 3 września 2013 roku, skierowanym do dyrektora pozwanego zespołu, powódka zgłosiła swoją gotowość do pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku /kopia pisma – k. 43/.

W odpowiedzi dyrektor pozwanego, pismem z dnia 9 września 2013 roku poinformował powódkę, że zwrócił się z prośbą do organu prowadzącego o zatrudnienie jej w wymiarze 1/2 etatu zajęć świetlicowych. Wskazał również, że ostatnia umowa pomiędzy powódką a pozwanym zespołem została zawarta na czas określony, który upłynął 28 czerwca 2013 roku /kopia pisma – k. 42/.

Pismem z dnia 30 września 2013 roku, skierowanym do dyrektora pozwanego zespołu, Wójt Gminy K. poinformował, że nie zaakceptował jego wniosku /kopia pisma – k. 41/.

Powyższy stan faktyczny, co do zasady, nie był sporny i został ustalony na podstawie zeznań powódki I. H. /k. 81v – 82, 91v – 92, 102v – 103/, reprezentanta pozwanego J. M. /k. 82 – 82v, 92, 103 /, przesłuchanych w trybie art. 299 k.p.c., dokumentów złożonych przez strony, których wiarygodność nie była kwestionowana oraz znajdujących się w aktach osobowych powódki.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela/tekst jednolity Dz. U. z 2006r., Nr 97, poz. 674, ze zmianami./, stosunek pracy z nauczycielem mianowanym i z nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie mianowania. Z kolei ustęp 6 tego artykułu stanowi, że w przypadku braku warunków do zatrudnienia nauczyciela, o którym mowa w ust. 5 pkt 6, stosunek pracy z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w niepełnym wymiarze, z zastrzeżeniem ust. 7. Zgodnie z treścią tego przepisu, w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą

rozpoczynając pracę w szkole, z nauczycielem kontraktowym lub nauczycielami, o których mowa w ust. 5, stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony.

Zasadą jest więc zatrudnianie nauczyciela na czas nieokreślony, od której to zasady, w ust. 7 cytowanego przepisu, wprowadzono wyjątek. Przepis ten, jako wyjątek od zasady, należy wyklądać ściśle. Zatrudnienie nauczyciela mianowanego na podstawie umowy o pracę na czas określony jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy staje się konieczne w świetle wynikających z tego przepisu przesłanek. Taka wyjątkowa podstawa zatrudnienia nie może być zależna od uznania pracodawcy. Byłoby to bowiem sprzeczne ze stabilizacyjnym charakterem norm prawnych regulujących stosunek pracy nauczyciela.

W tej sytuacji istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpatrywanego sporu ma ustalenie, czy w pozwanym zespole istniały przesłanki do zatrudnienia powódki na czas określony.

Jak wynika z zeznań stron w okresie zatrudnienia powódki nie miały miejsca zmiany organizacyjne, polegające na zmniejszaniu ilości oddziałów, które powodowałyby konieczność dokonywania zwolnień nauczycieli. Zatrudnienie powódki trwało nieprzerwanie od 1998 roku, a więc przez 15 lat. Zatem, nie istniały też potrzeby wynikające z organizacji nauczania, które uzasadniałyby zawarcie z powódką umowy o pracę na czas określony. Dodatkowo należy podkreślić, że żadna z umów zawartych między pozwanym a powódką, nie dotyczyła zastępstwa jakiegokolwiek nauczyciela.

Z treści art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela wynika wprost, że umowa o pracę na czas określony może być zawarta w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą rozpoczynającą pracę w szkole, z nauczycielem kontraktowym lub z nauczycielami, o których mowa w ust. 5. Zatem jeżeli nie są spełnione te warunki, to zatrudnienie nauczyciela na podstawie umowy na czas określony, jest niedopuszczalne. Zawarcie umowy na czas określony, mimo braku przesłanek po temu odnosi ten skutek, że umowę taką należy traktować jako zawartą na czas nieokreślony. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1993r./ I PZP 14/93, OSNC 1993/11/189/. Bez znaczenia jest okoliczność, iż w każdym roku powódka występowała do dyrektora z wnioskiem o zawarcie umowy terminowej, w wymiarze 1/2 etatu. Dyrektor pozwanego zespołu nie może w ten sposób usprawiedliwiać rażącego naruszenia przepisów Karty Nauczyciela. Nie stało bowiem nic na przeszkodzie, aby mimo takich wniosków powódki, składanych każdego roku, zawrzeć z nią umowę o pracę na czas nieokreślony.

W świetle powyższych okoliczności uznać należy, że umowa zawarta w dniu 1 września 2000 r. na czas określony, z dniem 10 września 2000 r., tj. od uzyskania przez powódkę stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, stała się umową zawartą na czas nieokreślony i to na jej podstawie był kształtowany stosunek pracy pomiędzy powódką a pozwanym zespołem od daty jej zawarcia. W tej sytuacji należało uwzględnić powództwo o ustalenie. Oczywisty jest interes prawny powódki, rozumieniu art. 189 k.p.c., w wytoczeniu takiego powództwa. Powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy jest w przepisach proceduralnych wyróżnione jako specjalny rodzaj powództwa o ustalenie, co należy traktować jako wskazanie, że regułą, praktycznie bez wyjątków, jest uznanie interesu prawnego w takim ustaleniu/ por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001r., I PKN 594/2000/.

Strona pozwana stoi na stanowisku, że umowa o pracę powódki uległa rozwiązaniu z dniem 28 czerwca 2013 r., dlatego należało uwzględnić żądanie pozwu i przywrócić I. H. do pracy, na warunkach obowiązujących w umowie o pracę z dnia 8 października 2012 r.

Na zasądzone koszty procesu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powódki w kwocie 120 zł /po 60 zł od dwóch roszczeń niemajątkowych /, ustalone zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu/ Dz. U. Nr 163, poz.1349 / oraz kwota 17 zł, tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych/ tekst jednolity Dz. U. z 2010r., nr 90, poz. 594, ze zmianami/. Sąd obciążył pozwanego opłatą od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona z mocy ustawy, w kwocie 692 zł/w.p.s. 13.836 zł x 5%/.

Mając to na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 45 § 1 k.p., stosowanego odpowiednio, w związku z art. 91c Karty Nauczyciela, orzeczono jak w sentencji wyroku.